

Beata Walczak

Udział społeczeństwa w ochronie środowiska

Kwestię uprawnień proceduralnych związanych z ochroną środowiska reguluje w sposób całościowy i w sposób wiążący akt prawa międzynarodowego podpisany w dniu 25 czerwca 1998 r. w Aarhus w Danii w czasie IV Paneuropejskiej Konferencji Ministrów Ochrony Środowiska – konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz o dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska¹. Podstawą Konwencji jest założenie, że większe zaangażowanie ze strony obywateli i większa świadomość społeczna w sprawach dotyczących środowiska prowadzi do lepszej jego ochrony. W literaturze zagranicznej podkreślano, iż po raz pierwszy prawo do życia w zdrowym środowisku zostało uznane w tekście Konwencji².

Konwencja z Aarhus reguluje trzy podstawowe dziedziny, są to tzw. trzy filary Konwencji, z którymi wiążą się uprawnienia proceduralne w dziedzinie środowiska:

- 1) udostępnianie informacji,
- 2) udział w procesach decyzyjnych oraz
- 3) dostęp do wymiaru sprawiedliwości, czyli dostęp do procedur odwoławczych i sądowych³.

Wspólne dla tych trzech grup zagadnień jest określony w art. 1 cel, jakim jest przyczynienie się do ochrony prawa każdej osoby z obecnego oraz przyszłych po-

¹ Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz o dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z dnia 25 czerwca 1998 r., Dz.U. 2003, nr 78, poz. 706.

² K. Brady, *New Convention on Access to Information and Public Participation In Environmental Matters*, *Environmental Politics and Law*, nr 2/28, s. 70.

³ Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz o dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z dnia 25 czerwca 1998 r., Dz.U. 2003, nr 78, poz. 706.

kolei do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia i pomyślności, jak też zawarte w art. 2 definicje oraz pewne zasady ogólne określone w art. 3 (w tym status i uprawnienia organizacji ekologicznych)⁴.

Kwestie udziału społeczeństwa w procesie decyzyjnym Konwencja reguluje w art. 6-8, które dotyczą odpowiednio: art. 6 – udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji dotyczących konkretnych zamierzeń; art. 7 – udziału społeczeństwa w opracowywaniu planów, programów i wytycznych polityki mających znaczenie dla środowiska oraz art. 8 – udziału społeczeństwa w przygotowywaniu przepisów wykonawczych i/lub powszechnie obowiązujących aktów normatywnych.

Artykuł 9 Konwencji dotyczy dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Gwarantuje możliwość poszukiwania ochrony w razie naruszenia przez władze uprawnień społeczeństwa związanych z dostępem do informacji oraz udziałem w podejmowaniu decyzji⁵.

W odniesieniu do kwestii dostępu do informacji i uspołeczniania procesów decyzyjnych powszechnie i czasami wymiennie stosowane w prawie międzynarodowym są pojęcia „społeczeństwa” oraz „zainteresowanej społeczności”. Zgodnie z art. 2 ust. 4 Konwencji przez społeczeństwo należy rozumieć „jedną lub więcej osób fizycznych lub prawnych oraz, zgodnie z krajowym ustawodawstwem lub praktyką, ich stowarzyszenia, organizacje lub grupy”. Natomiast przez zainteresowaną społeczność zgodnie z art. 2 ust. 5 Konwencji, rozumieć należy „część społeczeństwa, która jest lub może być dotknięta skutkami lub ma interes w podejmowanej decyzji dotyczącej środowiska; dla potrzeb niniejszej definicji organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony środowiska i spełniające wymagania przewidziane w prawie krajowym uważa się za posiadające interes w tym zakresie.

Konwencja z Aarhus daje możliwość występowania z roszczeniami przeciwko podmiotom (czy to podmiotom prywatnym, czy też władzom publicznym) nie stosującym się do krajowych przepisów ochrony środowiska. W pewnym sensie więc stanowi tutaj gwarancję materialno-prawnego prawa do środowiska, o którym wspomina w art. 1 Konwencji. Wspomnieć należy, iż Konwencja z Aarhus wyraźnie przyznaje uprawnienia, w tym zwłaszcza uprawnienia do dostępu do wymiaru sprawiedliwości, nie tylko podmiotom, których indywidualne interesy „środowiskowe” są naruszone, ale też i przyznaje organizacjom ekologicznym uprawnienia do występowania w interesie publicznym lub wręcz w interesie środowiska jako takiego⁶.

⁴ J. Jendrośka, W. Radecki, *Centrum Prawa Ekologicznego, Biuro informacji i porad o Prawie Ekologicznym, Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z komentarzem*, Wrocław 1999, s. 58.

⁵ M. Kenig-Witkowska, *Prawo środowiska Unii Europejskiej, Zagadnienia systemowe*, Warszawa 2005, s. 30.

⁶ Tamże.

Prawo do czystego, zdrowego środowiska jest prawem podmiotowym. Obowiązująca Konstytucja RP poza prawem informacji o stanie środowiska i jego ochronie – art. 74 ust 3 nie formułuje wprost takiego prawa. Zasadnicze przepisy o ochronie środowiska zostały umieszczone w rozdziale II Konstytucji RP o wolnościach, prawach i obowiązkach człowieka i obywatela⁷.

W następstwie aktywnej debaty polityczno-prawnej toczącej się w latach 70. XX w. na temat uznania prawa człowieka do środowiska rozróżniono wiele problemów ograniczających ujęcie tego prawa w sposób umożliwiający zagwarantowanie skutecznej ochrony sądowej indywidualnych roszczeń⁸. W niewielu jednak państwach podjęto decyzję na wprowadzenie prawa do środowiska jako prawa podmiotowego do ustawodawstwa, przy czym z reguły ujęto je w kategorii prawa socjalnego nienadającego się do bezpośredniego stosowania przed sądami⁹. Zamiast kształtowania ogólnego prawa podmiotowego do środowiska bardziej uznane okazało się przyznawanie pewnych uprawnień proceduralnych dających społeczeństwu możliwość konkretnego działania na rzecz ochrony środowiska (np. prawa do informacji czy prawa do uczestniczenia w procesach decyzyjnych z dziedziny środowiska), których dochodzenie możliwe jest przed sądami. Kreować tutaj można roszczenia oparte na naruszeniu indywidualnych interesów prawnych. Obok tego pojawiło się rozstrzygnięcie polegające na przyznaniu pewnym podmiotom (najczęściej organizacjom ekologicznym, ale czasem też i indywidualnym obywatelom) prawa do występowania z roszczeniami w interesie publicznym związanym z ochroną środowiska¹⁰.

Przepisy regulujące zasady udziału społeczeństwa w podejmowaniu rozstrzygnięć związanych z ochroną środowiska znajdują się od dnia 15 listopada 2008 r. w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹¹. Przepisy dotyczą zasad takiego udziału w podejmowaniu rozstrzygnięć o charakterze ogólnym (przyjmowanie aktów typu plany, programy i strategie) oraz decyzji administracyjnych, a także uregulowane zostały uprawnienia organizacji ekologicznych, generalnie odnoszące się do współudziału w podejmowaniu decyzji¹². Przyznając społeczeństwu określone uprawnienia w zakresie ochrony środowiska, prawodawca posługuje się pojęciem „każdy” („każdy ma prawo do informacji o środowisku i jego ochronie na warunkach określonych

⁷ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.

⁸ M. Kenig-Witkowska, op. cit., s. 31.

⁹ W. Radecki, *Obywatelskie prawo do środowiska w Konstytucji PRL*, Jelenia Góra 1984, s. 88-97.

¹⁰ Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Komentarz, red. A. Wróbel, Warszawa 2013, art. 37 ochrona środowiska.

¹¹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz.U. z 2008 r., nr 199, poz. 1227 z późn. zm., cyt. dalej jako u.u.i.ś.

¹² *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, Warszawa 2009, s. 130.

ustawą”; „każdy ma prawo do składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa” – art. 4 i art. 29 u.u.i.ś.).

Wyłączenia pewnej kategorii podmiotów od udziału w postępowaniu administracyjnym nie można domniemywać, gdyż może to mieć miejsce tylko wówczas, gdy przepis prawa wyraźnie tak stanowi. Należy przyjąć, że w tych kategoriach spraw, w których ustawodawca przewidział możliwość udziału społeczeństwa, będzie mogła uczestniczyć tylko ta grupa organizacji społecznych, które będą mogły być uznane za organizacje ekologiczne. Natomiast w pozostałych kategoriach spraw będą mogły uczestniczyć na ogólnych zasadach, po spełnieniu wymagań wynikających z art. 61 § 1 k.p.c., wszystkie organizacje społeczne¹³.

Przed wydaniem (zmianą) decyzji wymagających udziału społeczeństwa organ właściwy do wydania decyzji zobowiązany jest do zawiadomienia społeczeństwa o każdym etapie prowadzonego postępowania (dotyczy to także wydania ostatecznej decyzji organu, jaką jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach), podaje do publicznej wiadomości informacje¹⁴ wyliczone w art. 33 ust. 1 u.u.i.ś. oraz w art. 39 ust. 1 u.u.i.ś. (postępowanie związane z przyjęciem określonego dokumentu). Z konstrukcji art. 33 ust. 1 i 39 ust. 1 wynika, że wskazany katalog ma charakter zamknięty. Obowiązkiem tym objęte są w szczególności informacje o przedmiocie postępowania, dokumentacji sprawy i możliwości zapoznania się z nią, sposobie, miejscu i terminie składania uwag i wniosków – co najmniej dwudziestojednodniowym.

Podstawową formą udziału społeczeństwa jest prawo składania uwag i wniosków dotyczących projektowanych rozstrzygnięć, realizowane w postępowaniach związanych z przyjmowaniem takich rozstrzygnięć, jeżeli odpowiedni przepis prowadzenie takiego postępowania z udziałem społeczeństwa przewiduje. Zazwyczaj stwierdza się, że postępowanie toczy się z udziałem społeczeństwa, czy też, że organ zapewnia udział społeczeństwa¹⁵. Do prowadzenia postępowań wymagających udziału społeczeństwa stosuje się przepisy art. 16-20 dotyczące odmowy udostępniania informacji (art. 31 u.u.i.ś.). Oznacza to, iż w szczególnych sytuacjach udział społeczeństwa w określonym postępowaniu może być wyłączony – dotyczy to również udziału organizacji ekologicznej. Art. 29 u.u.i.ś. wyraźnie stwierdza, że każdy ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa.

Organy administracji właściwe do podjęcia określonego rozstrzygnięcia powinny umożliwić udział społeczeństwa przed wydaniem decyzji lub ich zmianą oraz przed przyjęciem tych dokumentów lub ich zmianą (art. 29 u.u.i.ś.). Powołany charakter uprawnienia oznacza, że organ nie może wprowadzać ja-

¹³ Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 27.5.2010 r., II SA/Wr 89/10; tak też W. Śnieżyński, *Postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wzory aktów administracyjnych i innych pism wraz z komentarzem i orzecznictwem administracyjno-sądowym*, Warszawa 2010 r., s. 113.

¹⁴ Zob. art. 3 ust. 1 pkt 11 u.u.i.ś.

¹⁵ *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, op. cit., s. 130.

kichkolwiek ograniczeń, z punktu widzenia jakiegokolwiek kryterium¹⁶. Uwagi i wnioski zgłaszane w ramach postępowania wymagającego udziału społeczeństwa są instytucją prawną inną niż uwagi i wnioski składane do organów administracji w trybie przepisów działu VIII Kodeksu postępowania administracyjnego, dlatego do uwag i wniosków składanych w tym trybie nie stosuje się przepisów k.p.a. W myśl wyroku NSA w Warszawie z 5.4.2011 r. z możliwości składania takich uwag i wniosków może również skorzystać podmiot na prawach strony, zaś art. 37 ustawy z 2008 r. u.u.i.ś. dotyczy tych zainteresowanych podmiotów, które mają w tej sprawie interes faktyczny lub innych adresatów nawet niemających tego interesu. To, że ktoś ma w konkretnej sprawie interes prawny, ponieważ jest stroną postępowania w świetle art. 28 k.p.c., nie oznacza braku możliwości skorzystania przez niego także z tej procedury dotyczącej udziału społeczeństwa¹⁷.

Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej (bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie o podpisie elektronicznym¹⁸). Termin składania wniosków wynosi 21 dni. Uwagi lub wnioski złożone po upływie tego terminu pozostawia się bez rozpatrzenia (art. 34, 35 u.u.i.ś.). Uwagi i wnioski mogą dotyczyć różnego rodzaju spraw związanych z przedsięwzięciem. Ich zakres nie został bowiem w żaden sposób zawężony, co powoduje, że obejmują one całą problematykę danej sprawy administracyjnej. Dotyczyć mogą zarówno kwestii proceduralnych, jak i materialnych¹⁹, a także kompensacji przyrodniczej zaproponowanej przez inwestora w opracowanym przez niego raporcie lub też obowiązków w tym zakresie nałożonych na niego przez odpowiedni organ środowiskowy lub sanitarny (stanowiska tych organów podawane są do publicznej wiadomości)²⁰.

Zgłoszenie uwag i wniosków (których spodziewać można się wiele głównie w przypadku znacznych inwestycji ze względu na ich rozmiar i znaczenie dla lokalnej społeczności) nie oznacza bez wątpienia, że wszystkie one muszą zostać uwzględnione. Organ rozpatrujący uwagi i wnioski decyduje, które z nich zostaną uznane, a które pominięte (oczywiście nie ma obowiązku ich wszystkich uwzględnienia). Jest nim organ prowadzący postępowanie główne w sprawie, najczęściej właściwy wójt/burmistrz/prezydent miasta. Organ ma obowiązek podać do publicznej wiadomości informację o wydanej decyzji czy przyjętym dokumencie i o możliwościach zapoznania się z ich treścią²¹. W uzasadnieniu decyzji, niezależnie od

¹⁶ Tamże.

¹⁷ Wyrok NSA w Warszawie z 5.4.2011 r., II OSK 3/11.

¹⁸ Ustawa z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, Dz.U. Nr 130, poz. 1450 z póź. zm.

¹⁹ Z. Bukowski, B. Sygit, *Udział społeczeństwa w postępowaniach administracyjnych w sprawach ochrony środowiska*, CASUS 2010, nr 3, s. 24

²⁰ Kompensacja przyrodnicza realizowana w toku procesu inwestycyjnego, cz. IV – udział społeczeństwa w postępowaniu, D. Krajewski, *Nieruchomości* 2013, nr 12, s.24

wymagań wynikających z przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, organ prowadzący postępowanie podaje informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 37 pkt 2 u.u.i.ś.).

W sytuacji dużego zainteresowania daną inwestycją, godnym polecenia rozwiązaniem jest organizacja przez inwestora otwartych spotkań ze społeczeństwem, na których realnym będzie spokojne i rzeczowe odniesienie się do wszelkich pojawiających się wątpliwości. Przy dużych inwestycjach spotkania takie są z reguły organizowane i zalecane w piśmiennictwie. Ponadto promować można regularne zamieszczanie na stronie internetowej inwestora wszystkich najistotniejszych informacji związanych z daną inwestycją, w tym tych przyczyniających się, lub mogących ewentualnie wywoływać jakiekolwiek spory i opory ze strony niezadowolonych grup. Możliwość swobodnego dotarcia do istotnych informacji nabierać może szczególnego znaczenia, gdyż nie zawsze przecież wezmą w spotkaniach udział wszystkie zainteresowane osoby. Autentyczna informacja na temat skutków inwestycji na środowisko oraz lokalną społeczność pozwoli bowiem ograniczyć, choć prawdopodobnie nigdy nie wyeliminować w pełni, możliwe problemy pojawiające się w związku z jej realizacją²².

W przeciwieństwie do społeczeństwa organizacji ekologicznej przyznano znacznie szersze uprawnienia. Pojęcie „organizacja ekologiczna” zdefiniowane zostało w art. 3 pkt 19 u.u.i.ś., zgodnie z którym rozumie się przez to organizację społeczną, której statutowym celem jest ochrona środowiska. Pojęcie to identycznie definiuje art. 3 pkt 16 ustawy prawo ochrony środowiska²³. Założono, że organizacja ekologiczna jest szczególnym, wyodrębnionym ze względu na przyjęte w statucie cele działania, rodzajem organizacji społecznej. Natomiast organizacje społeczne to organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne (art. 5 § 2 pkt 5 k.p.a.)²⁴. Prowadzenie działalności nawet stosunkowo luźno związanej z ekologią pozwala na zakwalifikowanie danego podmiotu do kategorii organizacji ekologicznych²⁵. Organizacji takich jest wiele²⁶.

Kwestię sposobu oraz etapu, na jakim organizacja społeczna może włączyć się do postępowania administracyjnego na prawach strony, obecnie precyzują art. 44,

²¹ Tamże.

²² Tamże.

²³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, t.j. Dz.U. z 2013, poz. 1232 ze zm.

²⁴ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, t.j. Dz.U. z 2013, poz. 267 ze zm.

²⁵ Wyr. WSA/Szczecin z 20.07.2011 II SA/Sz 980/10.

²⁶ Wybrane organizacje ekologiczne działające w Polsce: Biuro Wspierania Lobbying Ekologicznego (BWLE), Centrum Prawa Ekologicznego (CPE), Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych (FWIE), Fundacja WWF, Greenpeace, Klub Gaja, Liga Ochrony Przyrody (LOP), Ośrodek Działań

45 u.u.i.ś. Zgodnie z art. 44 u.u.i.ś. organizacje ekologiczne, które powołując się na swoje cele statutowe, zgłoszą chęć uczestniczenia w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, uczestniczą w nim na prawach strony. Podstawą umożliwiającą włączenie się organizacji do postępowania ma być zainteresowanie sprawami ochrony środowiska, udokumentowane formalnie lub przez uwzględnienie celów ochrony środowiska w statucie danej organizacji. Słusznie twierdzi M. Górski, iż z konstrukcji tego przepisu można wyprowadzić wniosek, zgodnie z którym obowiązkiem organizacji zamierzającej się włączyć do postępowania jest wykazanie spełnienia tego warunku, wobec tego przedłożenie co najmniej wyciągu ze statutu dokumentującego uwzględnienie w nim takich celów działania²⁷.

Zgłoszenie chęci udziału w sprawie jest szczególnym rodzajem podania zawierającym (wyraźnie) sformułowany wniosek o dopuszczenie do udziału w sprawie, w domyśle na prawach strony²⁸. Na podkreślenie zasługuje to, iż zgłoszenie chęci udziału w sprawie może dotyczyć każdego etapu postępowania. Nie obowiązują w tym zakresie limity. Argumentem uzasadniającym jest statutowe zainteresowanie sprawami ochrony środowiska²⁹.

Z uwagi na przyznanie organizacjom ekologicznym uprawnień strony, wyposażone one zostały w możliwość wniesienia odwołania od decyzji wydanej w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, jeżeli jest to uzasadnione celami statutowymi tej organizacji. Uprawnienie to przysługuje także w przypadku, gdy nie brała ona wcześniej udziału w postępowaniu prowadzonym przez organ pierwszej instancji. Wniesienie odwołania traktowane jest w takiej sytuacji jako zgłoszenie chęci uczestniczenia w postępowaniu (art. 44 ust. 3 u.u.i.ś.). Ponadto w myśl art. 44 ust. 3 u.u.i.ś. organizacji ekologicznej służy skarga do sądu administracyjnego od decyzji wydanej w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa. Uprawnienie to służy takim organizacjom także wtedy, gdy nie brały one wcześniej udziału w postępowaniu. Zgodnie z postanowieniem NSA w Warszawie z 2.2.2010 r., II OSK 40/10, przepis art. 44 ust. 3 u.u.i.ś. precyzyjnie wskazuje, że przedmiotem zaskarżenia mogą być tylko decyzje. Nie można zatem wywodzić, że zaskarżeniu na podstawie tego przepisu podlegają akty prawa miejscowego. Nie jest wykluczone, że poszczególni członkowie takich organiza-

Ekologicznych „Źródła”, Polski Klub Ekologiczny (PKE), Społeczny Instytut Ekologiczny (SIE), Stowarzyszenie Centrum Europejskie Zrównoważonego Rozwoju (CEZR), Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”, Stowarzyszenie na rzecz Dzikich Zwierząt „Sokół”, Stowarzyszenie Obrońców Zwierząt „ARKA”, Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Stowarzyszenie Wiejskie Zielona Przestrzeń, Towarzystwo na rzecz Ziemi (TnZ), Towarzystwo Przyrodnicze Bocian, VIVA Akcja dla zwierząt, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć.

²⁷ *Prawo ochrony środowiska*, red. M. Górski, Warszawa 2009, s.133.

²⁸ Zob. B. Draniewicz, Glosa do wyroku WSA z 24.2.2009 r., II SA/GD 906/08, *Prawo i Środowisko* 2009, nr 2, s. 135.

²⁹ B. Draniewicz, Glosa do wyroku WSA z 22.7.2010 r., II SA/Kr 272/10, *Prawo i Środowisko* 2010, nr 3, s. 110

cji wezmą udział również w charakterze społeczeństwa w postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stanowiącego element postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach³⁰.

Organizacja ekologiczna uprawniona będzie do wniesienia skargi do sądu administracyjnego od decyzji samorządowego kolegium odwoławczego wydanej wobec inwestora w odwołaniu (prawdopodobnie, że wniesionym również przez tę samą organizację) od decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w sytuacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko³¹.

Dopuszczenie organizacji ekologicznej do udziału w postępowaniu nie wymaga wydania postanowienia. Wyłącznie w przypadku odmowy dopuszczenia organizacji do udziału w sprawie organ prowadzący postępowanie wydaje postanowienie. Na postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu organizacji ekologicznej służy zażalenie. Przyczyną odmowy dopuszczenia może być niewykazanie statutowego zainteresowania sprawami ochrony środowiska, jak również uznanie przez organ, że zgłaszający się podmiot nie ma statusu organizacji ekologicznej.

Organizacje ekologiczne, jednostki pomocnicze samorządu gminnego, samorząd pracowniczy, jednostki ochotniczych straży pożarnych oraz związki zawodowe mogą współdziałać w dziedzinie ochrony środowiska z organami administracji. Organy administracji mogą udzielać pomocy organizacjom ekologicznym w ich działalności w dziedzinie ochrony środowiska (art. 45 u.u.i.ś.).

Streszczenie

Prezentowany artykuł stanowi przyczynek do pogłębienia zrozumienia kwestii regulujących zasady udziału społeczeństwa w podejmowaniu rozstrzygnięć związanych z ochroną środowiska. Podjęty temat należy do bardzo istotnych zagadnień zarówno ustawodawstwa międzynarodowego, jak i krajowego.

Dokonano omówienia form udziału społeczeństwa w podejmowaniu rozstrzygnięć związanych z ochroną środowiska m.in. prawo składania uwag i wniosków; obowiązków organów prowadzących postępowanie z zapewnieniem udziału społeczeństwa. Przedstawiony został również udział organizacji ekologicznych w postępowaniach związanych z udziałem społeczeństwa.

Słowa kluczowe: społeczeństwo, udział społeczeństwa, organizacja ekologiczna, ochrona środowiska, sprawy ochrony środowiska, uwagi i wnioski.

Summary:

Public participation in environmental protection

³⁰ D. Krajewski, op. cit., s. 25

³¹ Tamże.

The article is a contribution to deepening understanding of the rules governing public participation in making decisions related to environmental protection. Taken on one of the very important issues of both international law and national legislation.

There have been discussing forms of public participation in making decisions related to environmental protection, among others, the right to submit comments and proposals; responsibilities of conducting the proceedings in ensuring public participation. Presented has been part of environmental organizations in proceedings relating to public participation.

Key words: society, public participation, ecological organization, environmental protection, environmental issues, comments and conclusions.

Bibliografia

1. K. Brady, *New Convention on Access to Information and Public Participation In Environmental Matters*, Environmental Policy and Law, nr 2/28.
2. Z. Bukowski, B. Sygit, *Udział społeczeństwa w postępowaniach administracyjnych w sprawach ochrony środowiska*, CASUS, nr 3/2010.
3. B. Draniewicz, *Uprawnienia organizacji ekologicznych w postępowaniach wymagających udziału społeczeństwa*, MoP 2011, nr 1.
4. J. Jendrośka, W. Radecki, *Centrum Prawa Ekologicznego, Biuro informacji i porad o Prawie Ekologicznym, Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z komentarzem*, Wrocław 1999.
5. M. Kenig–Witkowska, *Prawo środowiska Unii Europejskiej, Zagadnienia systemowe*, Warszawa 2005.
6. D. Krajewski, *Kompensacja przyrodnicza realizowana w toku procesu inwestycyjnego, cz. IV – udział społeczeństwa w postępowaniu*, „Nieruchomości” 2013, nr 12.
7. *Prawo ochrony środowiska*, red, M. Górski, Warszawa 2009.
8. W. Radecki, *Obywatelskie prawo do środowiska w Konstytucji PRL*, Jelenia Góra 1984.
9. W. Śnieżyński, *Postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Wzory aktów administracyjnych i innych pism wraz z komentarzem i orzecznictwem administracyjno-sądowym*, Warszawa 2010 r.
10. A. Wróbel red., *Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Komentarz*, Warszawa 2013.